

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

Ser. I. De verbis Psal. Vt inhabitet gloria in terra nostra.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

In Annunciatione B. Mariæ, Sermo I. 179

æternæ habes Domine : & ea quæ sunt super omnia quæ mundus habere potest. Non solum ipsa vita, sed & promissio vitæ æternæ, & expectatio justorum, lætitia est, & tanta lætitia, ut omne quod concupiscitur, ei non valeat comparari. Hanc igitur prudentiam nobis Apostoli sancti seminaverunt. Martyres verò manifestum est fortitudinem seminasse. Porro veri Confessores seminaverunt iustitiam, quam in omni vita sua sequuti sunt. Hoc enim interest inter Martyres & Confessores, quod inter Petrum simul omnia relinquentem, & Abraham substantiam mundi in bonos usus expendentem. Sic enim illi consummati in brevi expleverunt tempora multa: isti verò longa & multimoda traxere martyria. Virgines sanctæ planum est quia temperantiam seminarunt, quæ sic libidinem calcaverunt.

Martyres,
Confessores,
Virgines quid
nobis semina-
verint.

Discrimen
Martyrum &
Confessorum.

IN FESTO ANNUNCIATIONIS

B. Mariæ Virginis.

S E R M O I.

De Verbis Psal. *Vt inhabitet gloria in terra nostra; Misericordia
& veritas obviaverunt sibi, Iustitia & pax
osculatæ sunt.* Psal. 84.

Gloria nostra hæc est (ait Apostolus) *testimonium conscientia nostra* ^a. *a* 2. Cor. 1. c
Non quidem tale testimonium, quale ille superbus Pharisæus habebat, seducta & seductrice cogitatione ^b, testimonium perhibens de seipso, & testimonium eius verum non erat: sed cum Spiritus ipse testimonium perhibet spiritui nostro. Porro hoc testimonium in tribus consistere credo. Necessè est enim *primò* omnium credere quòd remissionem peccatorum habere non possis, nisi per indulgentiam Dei: *deinde* quòd nihil prorsus habere queas operis boni, nisi & hoc dederit ipse: *postremò* quòd æternam vitam nullis potes operibus promereri, nisi gratis detur & illa. Quis enim potest facere mundum de immundo conceptum semine, nisi qui solus est mundus ^c? Utique quòd factum est, non potest non fieri: ipso tamen non imputante erit quasi non fuerit. Quod Propheta quoque considerans ait ^d: *Beatus vir cui non imputavit Dominus peccatum.* De operibus verò bonis certum omninò est, quòd nemo hæc habeat à seipso. Nam si stare non potuit humana natura adhuc integra, quantum minus poterit per seipsam resurgere jam corrupta? Certum est ad suam originem universa quantum in eis est tendere, & in eam semper esse partem procliviora. Sic & nos qui de nihilo creati sumus, constat; quia si nobis ipsis relinquimur, in peccatum semper (quòd nihil est) declinamus.

b Luc. 18. b

Testimonium
conscientia cõ-
sistit in tribus.
Remissio pec-
catorum, Ope-
ra bona, &
vita æterna,
à solo Deo.

c Job. 14. a

d Psal. 31. a
Homo sibi re-
lictus conti-
nuò tendit in
nihilum.

Sermones S. Bernardi.

Z

Jam

*Merita nostra
sunt Dei dona.*

• 1. Reg. 13. c
& Act. 13. d
d Psal. 142. a

* al. compu-
tare.

• Luc. 14. g

f Rom. 3. d
Solius Dei est
condonare o-
pera bona, &
eorū præmia.

Passioni Chri-
sti tribuitur
remissio pec-
catorum.

g Rom. 4. d
Resurrectio-
ni iustificatio.
h Ibid.

Ascensioni
glorificatio.
i Psal. 31. a
k Psal. 83. b
l Psal. 64. a

Jam verò de æterna vita scimus, qui non sunt condignæ passiones huius temporis ad futuram gloriam, nec si unus omnes sustineat. Neque enim talia sunt hominum merita, ut propterea vita æterna debeatur ex jure, aut Deus injuriam aliquam faceret, nisi eam donaret. Nam ut taceam quòd merita omnia dona Dei sunt, & ita homo magis propter ipsa Deo debitor est, quàm Deus homini: quid sunt merita omnia ad tantam gloriam? denique quis melior est Propheta cui Dominus ipse tam insigne testimonium perhibet, dicens ^b: *Virum inveni secundum cor meum.* Veruntamen & ipse necesse habuit dicere DEO, *Non intres in iudicium cum seruo tuo Domine.* Nemo itaq; se seducat: quia si bene cogitare* voluerit, inveniet proculdubio, quod nec cum decem millibus possit occurrere ei, qui cum viginti millibus venit ad se ^e.

Verum hæc quæ nunc diximus non omninò sufficiunt, sed magis initium quoddam & velut fundamentum fidei sunt habenda. Ideoque si credis peccata tua non posse deleri nisi ab eo cui soli peccasti, & in quem peccatum non cadit, benè facis: sed adde adhuc, ut & hoc credas quia per ipsum tibi peccata donantur. Hoc est testimonium quod perhibet in corde nostro Spiritus sanctus dicens: *Dimissa sunt tibi peccata tuâ.* Sic enim arbitratur Apostolus ^f: *gratis justificari hominem per fidem.* Ita de meritis quoque si credis non posse haberi nisi per ipsum, non sufficit, donec tibi perhibeat testimonium Spiritus veritatis, quia habes ea per illum. Sic & de vita æterna habeas necesse est testimonium spiritus; quod ad eam divino sis munere perventurus. Ipse enim peccata condonat: ipse donat merita, & præmia nihilominus ipse redonat.

Porro testimonia ita credibilia facta sunt nimis. Nam de remissione quidem peccatorum validissimum teneo argumentum, Dominicam passionem. Vox siquidem sanguinis eius invaluit multò plus quàm vox sanguinis Abel, clamans in cordibus electorum, remissionem omnium peccatorum. *Traditus est enim propter peccata nostra* ^g: nec dubium quin potentior & efficacior sit mors illius in bonum, quàm peccata nostra in malum. De bonis autem operibus argumentum nihilominus efficax mihi est Resurrectio eius, quia *resurrexit propter justificationem nostram* ^h. Porro de spe præmiorum testimonium eius est Ascensio, quia ascendit propter glorificationem nostram. Hæc tria in Psalmis habes dicente Propheta ⁱ: *Beatus vir cui non imputabit Dominus peccatum.* Et alibi ^k: *Beatus vir cuius est auxilium abs te.* Item alibi ^l: *Beatus quem elegisti & assumpsisti, habitabit in atriis tuis.* Hæc est gloria vera, gloria inhabitans; quia ab eo est, qui per fidem habitat in cordibus nostris. Filii verò Adam gloriam quæ ab invicem est quærentes, gloriam quæ à solo DEO est non volebant

In Annunciatione B. Mariæ, Sermo I. 181

lebant, sed sic gloriam extrinsecus fluentem sectantes habebant gloriam non in semetipsis, sed magis in aliis.

Vis nosse unde sit homini inhabitans gloria? Dico breviter, quoniam ad mystica festinat intentio. Nam & ea sola proposueram in verbis illis propheticis diligentius festigare, sed reflexit ad moralia occurrens prima fronte Apostolicus sermo de interna gloria & testimonio conscientie. Sic ergo inhabitat hæc gloria etiam hic in terra nostra si misericordia & veritas obvient sibi, & sese iustitia & pax osculentur. Prævenienti siquidem misericordie, ut veritas nostræ conversionis occurrat necesse est, ac de cætero sanctimoniam sectemur & pacem, sine qua nemo videbit DEUM. Ubi enim compungitur quis, jam tunc cum misericordia prævenit, sed nequaquam ingrediatur, donec ei veritas confessionis occurrat. *Peccavi Domino*, ait ipse David^m ad Nathan Prophetam, cum de adulterio & homicidio argueretur. *Et transiit Dominus peccatum à te*, ait Propheta, Nimirum misericordia & veritas obvenerunt sibi. Et hoc quidem, ut declines à malo. Jam verò ut facias bonum, in tympano & choro tibispallendum est, ut ipsa mortificatio carnis tuæ & poenitentiae fructus, ac iustitiæ opera, in unitate & concordia fiant: quoniam unitas spiritus, vinculum est perfectionis. Neque ad dexteram neque ad sinistram declinaveris. Sunt enim quorum dextera, est dextera iniquitatis. Phariseus ille^m, cuius supra meminimus, non erat sicut cæteri hominum, sed ipse sibi (ut diximus) testimonium perhibuit, sed non verum. Sanè quisquis ille est in quo misericordia & veritas obvenerunt sibi, iustitia & pax osculatae sunt, securè gloriatur, sed in eo qui sibi testimonium perhibet in spiritu utique veritatis.

Ut inhabitet gloria in terra nostra, misericordia & veritas obvenerunt sibi, iustitia & pax osculatae sunt. Si gloria Patris, Filius sapiens, cum sit sapientia ipsa, sapientior nemo; liquet profecto gloriam Patris, Christum Dei virtutem, & Dei sapientiam esse. Quia ergo multifariè multisq; modis de eo prædictum fuerat in Prophetis^o, quod in terris videndus esset, & inter homines conversaturus, quonam modo id factum sit, ut impletis quæ de eo per os omnium Prophetarum dicta fuerant, habitaverit gloria in terra nostra, Psalmista indicat in his verbis^p, ac si manifeste dicat. Ut Verbum caro fieret & habitaret in nobis, *misericordia & veritas obvenerunt sibi, iustitia & pax osculatae sunt.* Magnum sacramentum, fratres, & diligentius perscrutandum, nisi & intellectus mysterio, & ipsi quoq; intellectui verba deessent. Dico tamen utcunque modicum id quod sentio, si fortè vel occasionem dedisse videar sapienti. Videre mihi videor, dilectissimi quatuor virtutibus his amictum primum hominem ab ipso

Vera & inhabitans gloria unde homini contingat.

Nimirum ex compunctione, & conversione, seu, declinando malum, & faciendo bonum.
m. 2. Reg. 12. d

Luc. 18. b

Heb. 1. a

*p Psal. 84. b

Homo ab ipso creationis exordio quatuor virtutibus tantquam vestimento salutis amictus.

¶ Efa. 61, d sua creationis exordio, & (ut Propheta meminit ^a) vestimento salutis indutum. Est enim in his quatuor illa salutis integritas: nec sine his omnibus potest constare salus: praesertim cum nec possint esse virtutes ab invicem separentur. Acceperat ergo homo *Misericordiam*, custodem scilicet atque pedissequam, ut ipsa praeveneret, ipsa & sequeretur eum, ipsaque protegeret & conservaret ubique. Vides qualem nutritium contulit parvo suo DEUS, qualem dedit pedissequam homini recens orto. Sed erat illi necessarius etiam eruditor tanquam ingenuae & rationabili creaturae, ut non sicut jumentum aliquod custodiretur, sed tanquam parvulus educaretur. Cui sane magisterio nemo poterat aptior inveniri, quam *Veritas* ipsa, quae eum in agnitionem summae perduceret aliquando veritatis. Interim verò ne sapiens inveniretur ut malum faceret, eissetque peccatum ei tanquam scienti boni & minime facienti, *Iustitiam* quoque qua regeretur accepit. Adhuc autem & *Pacem* qua foveretur & delectaretur addit manus benignissima Creatoris. Pacem utique duplicem, ut nec intus pugnae, nec foris timores, id est nec caro concupisceret adversus spiritum: nec esset ei creatura ulla formidini. Nam & bestis omnibus liberè imposuit nomina, & serpens ipse, qui violentia non praesumpsit, fraude magis eum aggressus est. Quid huic decrat, quem misericordia custodiebat, docebat Veritas, regebat Iustitia, Pax fovebat.

¶ Luc. 10. c Sed huius homo iste ad multam perniciem & insipientiam sibi descendit de Hierusalem in Hierico ⁹. Siquidem incidit in latrones, à quibus & ante omnia legitur despoliatus. An non despoliatus, qui Domino veniente nudum se esse conqueritur? Nec verò poterat revestiri, vel ablata sibi recipere vestimenta, nisi Christus amitteret sua. Sicut enim vivificari in anima nisi interveniente corporali morte Christi non potuit, ita nec revestiri sine eius despoliatione. Et vide, si non propter has quatuor partes vestimenti quod amiserat primus & vetus homo, in totidem quoque divisa sunt secundi & novi hominis vestimenta. An forte quaeris & tunicam inconsutilem, quae non dividitur, sed forte provenit? Ego divinam arbitror esse imaginem, quae nimirum non allata, sed insita atque ipsi impressa naturae, dividi scindique non potest. Ad imaginem nempe & similitudinem Dei factus est homo, in imagine arbitrii libertatem, virtutes habens in similitudine. Et similitudo quidem perit, veruntamen in imagine pertransit homo. Imago siquidem in gehenna ipsa uri poterit non exuri, ardere, sed non deleri. Haec ergo non scinditur, sed forte provenit. Et quocumque perveniat anima, simul & ipsa erit. Nam similitudo non sic, sed aut manet in bono; aut si peccaverit anima, mutatur miserabiliter, jumentis insipientibus similata.

Sed

¶ Luc. 10. c

Homo despoliatus vestimento salutis, & nudus relictus.

In Annunciatione B. Mariæ, Sermo I. 183

Sed quia spoliatum virtutibus quatuor hominem diximus, quonam modo singulis sit spoliatus, congruum est ut dicamus. Perdidit homo *Iustitiam*, cum Eva serpentis, Adam mulieris voci obedivit potius quam divinæ. Erat tamen residuum aliquid, quod apprehendere possent, idque Dominus suo illo scrutinio innuebat, sed abiecerunt etiam illud, conversi in verba malitiæ, ad excusandas excusationes in peccatis. Prior enim iustitiæ portio non peccare, secunda per pœnitentiam damnare peccatum. Perdidit & *Misericordiam* cum sic exarsit Eva in concupiscentia sua, ut nec sibi, nec viro, nec filiis parceret nascituris, simul omnes terribili maledicto & necessitati mortis addicens. Adam quoque indignationi divinæ mulierem pro qua peccaverat objecit: quali post tergum eius volens declinare sagittam. *Vidit enim mulier lignum quod esset pulchrum visu, & ad vescendum suave* ^r, & à serpente audierat tanquam Deos se futuros. Funiculus triplex difficile rumpitur, curiositatis, voluptatis, & vanitatis. Hæc sola mundus habet, concupiscentiam carnis, concupiscentiam oculorum, & superbiam vitæ. His abstracta & illecta misericordiam omnem crudelis mater abiecit. Sic & Adam qui mulieri malè miserus est, ut cum ea peccaret, benè noluit misereri ut pœnam sustineret pro ea. Privata est etiam mulier *Veritate*, primo quidem malè detorqueus quod audierat, *morte morieris*, & dicens *ne forte moriamur*: demum serpenti credens, penitus abneganti & dicenti, *nequaquam moriemini* ^s. Privatus est & Adam veritate, ubi eam confiteri erubuit, folia, hoc est excusationum operimenta præterdens. Siquidem ipsa dicit: *Qui erubuerit me coram hominibus, erubescam* & ego eum coram patre meo ^t. Pacem quoque protinus amiserunt, quia non est pax impiis, dicit Dominus. Nonne enim contrariam legem invenerant in membris suis, quos de novo pudere cœperat nuditatis? *Timui ego*, inquit ^u, *ed quod nudus essem*. Non sic miser, non sic paulò antè timebas, non quærebas folia, licet corpore nudus sicut & modo.

Et hoc sanè (ut Prophetæ ipsius parabolam prosequamur, qui sibi obviafle eas, & reconciliatas in osculo memoravit) gravis quædam inter virtutes videtur orta contentio. Siquidem veritas & iustitia miserum affligebant, pax & misericordia zeli huius expertes judicabant magis esse parcendū. Sunt etenim collectaneæ hæc duæ sibi, quemadmodum & priores. Unde & factum est ut perseverantibus illis in ultione & prævaricatorem hincindè cædentibus, & præsentis molestias futuri cumulantibus comminatione supplicii, illæ secederent in cor patris redeuntes ad Dominum, qui illas dedit. Solus siquidem ipse cogitabat cogitationes pacis cum afflictionis plena omnia viderentur. Siquidem non cessabat pax,

Z 3

non

Quomodo spoliatus 4. supradictis virtutibus; id est Primo.

2. Misericordia.

r Gen. 3. a

3. Veritate.

s Gen. 3. a

t Luc. 9. d
4. Pace.

u Gen. 3. b

Inter istas virtutes occasione prævaricationis orta contentio pulchrè depingitur.

non ei misericordia dabat silentium, sed pio quodam susurro paternā pul-
 x Psal. 76. b fantes viscera loquebantur^a. *Nunquid in æternum projiciet Deus, aut
 non apponet ut complacitior sit adhuc? Numquid obliviscetur misereri Deus, aut
 continebit in ira sua misericordias suas?* Et quamvis diu multūmque visus
 fit dissimulare Pater miserationum, ut interim satisfaceret zelo justitiæ &
 veritatis; non tamen infructuosa fuit supplicantium importunitas, sed
 exaudita est in tempore opportuno.

Conciliationē
 misericordie
 & veritatis,
 justitiæ &
 Pacis, quasi
 Schemate in-
 dicit eleganter
 repræsen-
 tat.

y Isa. 33. b
 & Psal. 35. b

Summa con-
 troversia &
 contentio
 inter Miser.
 & Verit. lu-
 str. & pacē.

Fortè enim interpellantibus tale dicatur dedisse responsum. Usque-
 quo preces vestræ? Debitor sum & sororibus vestris, quas aecinctas vi-
 detis ad faciendam vindictam in nationibus, justitiæ & veritati. Vocentur
 & veniant, & super hoc verbo pariter conferamus. Festinant ergo Legati
 cœlestes, & ut viderunt miseriam hominum & crudelem plagam, ut Pro-
 pheta loquitur^y, *Angeli pacis amarè flebant.* Qui enim fidelius quære-
 rent aut rogarent quæ ad pacem sunt, quam Angeli pacis? Sanè ex deli-
 beratione communi ascendit veritas ad constitutam diem, sed ascendit
 usq; ad nubes, necdum planè lucida, sed sub obscura & obumbilata adhuc
 zelo indignationis. Factūmq; est ut legimus in Propheta^z: *Domine in cæ-
 lo misericordia tua, & veritas tua usque ad nubes.* Medius autem Pater lu-
 minum residebat & utraq; pro parte sua utilius quod habebat loqueba-
 tur. Quis putas illi colloquio meruit interesse, & indicabit nobis. Quis
 auditivus & enarrabit? Forte inenarrabilia sunt, & non licet homini loqui.
 Summa tamen controversiæ totius hæc fuisse videtur. Eget miseratione
 creatura rationalis, ait Misericordia, quoniam misera facta est, & miserabi-
 lis valde. Venit tempus miserendi eius quia jam præterit tempus. Econtra
 Veritas. Oportet, inquit impleri sermonem quem locutus es Domine. To-
 tus moriatur Adam necesse est cum omnibus qui in eo erant, qua die ve-
 titum pomum in prævaricatione gustavit. Ut quid ergo, ait Misericordia,
 ut quid me genuisti pater citius periturā? Scit enim Veritas ipsa, quoniam
 misericordia tua perit, & nulla est, si non aliquando miserearis. Similiter
 autem econtrario & illa loquebatur. Quis enim nesciat, quod si prædi-
 ctam sibi prævaricator tententiam mortis evalerit, perit, nec permanebit
 jam in æternum veritas tua Domine?

a Ioan. 5. d

Eleganti
 prosopœia
 introdu-

Ecce verò unus de Cherubim, id est magni consilii Angelus ad re-
 gem Salomonem suggerit esse mittendus. Quoniam filio, inquit, datum
 est omne judicium^a: Et in eius ergo conspectu misericordia, & veritas
 obviaverunt sibi, eadem quæ supra meminimus verba quærimoniæ repe-
 tentes. Fateor, ait Veritas, zelum bonum Misericordia habet, sed utinam se-
 cundum scientiam. Nunc autem quid prævaricatori potius quàm forori
 judicat esse parcendum? At tu, inquit Misericordia, neutri parcis, sed tanta
 indigna-

In Annunciatione B. Mariæ, Sermo I. 185

indignatione sævis in prævaricatorem, ut involvas pariter & sororē. Quid mali merui? si quid habes adversum me, dicito mihi. Sin autem nihil, quid me persequeris? Grandis controversia, Fratres, & intricata nimium disceptatio. Quis non illic diceret, bonum nobis erat si natus non fuisset homo iste? Sic erat, dilectissimi, omninò, sic erat: non videbatur quomodo simul possent erga hominem Misericordia & Veritas conservari. Cumq; adjiceret veritas in ipsum quoq; Judicem patris suæ injuriam retorqueri, dicens cavendum omninò, ne fieret irritum verbū Patris, ne sermo vivus & efficax qualibet occasione evacuaretur: parcite quæso, ait Pax, parcite verbis huiusmodi, non nos talis altercatio decet, virtutū est inhonesta contentio.

cit Misericordiam & Iustitiam de negotio humana redempt. disceptantes.

Porrò Judex inclinans se, digito scribebat in terra. Erant autem verba scripturæ, quæ pax ipsa legit in auribus omnium. Ea siquidem propius affidebat, Hæc dicit, perii, si Adam non moriatur: & hæc dicit, perii, nisi misericordiam consequatur. Fiat mors bona, & habet utraq; quod petit. Obstupuere omnes in verbo sapientiæ & forma compositionis pariter atque iudicii. Siquidem manifestum fuit nullam eis querimoniæ occasionem relinqui: siquidem fieri posset quod utraq; petebat, ut & moreretur, & misericordiam consequeretur. Sed id quomodo fiet? inquiunt. Mors crudelissima, & amarissima est, mors terribilis, & ipso horrenda auditu; Bona fieri quadam ratione poterit. At ille. Mors, inquit, peccatorum pessima, sed preciosa fieri potest mors sanctorum. An non preciosa erit si fuerit janua vitæ, porta gloriæ? Preciosa, inquiunt. Sed quomodo fiet istud? Fieri, ait, potest: si ex charitate moriatur quis, utiq; qui nihil debeat morti. Neq; enim detinere poterit mors innoxium, sed forabitur (ut scriptum est ^b) mayilla Leviathan, & destruetur paries medius, solveturque chaos magnum, quod inter mortem vitamque firmatum est. Nimirum charitas fortis ut mors, imò & fortior morte, si fortis illius intraverit atrium, alligabit eum, & diripiet utique vasa eius, & ipso transitu suo ponet profundum maris viam, ut transeant liberati.

En sententia Iudicis, & decisio controversiæ.

b Ezech. 3.

Bonus visus est sermo utpote fidelis, & omni acceptione dignus. Sed ubi poterit ille innocens inveniri, qui mori velit non ex debito sed ex voluntate, nō ex malo merito, sed ex beneplacito suo? Circuit Veritas orbem terræ; & nemo mundus à sorde: nec infans cuius est unius diei vita super terrā ^o. Sed & misericordia cœlū omne perlustrat, & in Angelis quoq; ne dixerim pravitatem, minorem tamen invenit charitatem. Nimirum hæc victoria alii debebatur, quo maiorem charitatē nemo haberet, ut animam suā poneret quis pro servis inutilibus, & indignis. Nam & si ipse jam non dicit nos servos, hoc ipsum immensæ dilectionis est, & eximie dignationis. Nos autem & si omnia quæ præcepta sunt nobis faceremus *, quid aliud

Approbatio sententiæ.

o Job. 15. b Nullibi reperi- tus idoneus ad opus Redem- ptionis perficiendum, nisi ipse Deus.

**o Luc. 17. c*

*^o Luc. 17. c aliud dicere deberemus, nisi quod servi inutiles sumus * ? Sed quis eum super hoc convenire præsumeret? Redeunt ad constitutam diem Veritas & Misericordia, anxie plurimum non invento quod desiderabant.

Tunc verò seorsum Pax consolans eas, vos, inquit, nescitis quicquam, nec cogitatis. Non est qui faciat bonum hoc, non est usque ad unum. Qui consilium dedit, ferat auxilium. Intellexit rex quid loqueretur, & ait ^c: *Pœnitent me fecisse hominem.* Pœna, inquit, me tenet, mihi incumbit sustinere pœnam, pœnitentiam agere pro homine quem creavi. Tunc ergo dixit, ecce venio. Non enim potest hic calix transire, nisi bibam illum. Et accersito Gabriele, vade, inquit, dic filiæ Sion, ecce rex tuus venit. Festinavit ille & ait: *adorna thalamum tuum Sion, & suscipe Regem* ^d. Porro venturum regem Misericordia & Veritas prævenierunt, sicut scriptum est ^e. *Misericordia & veritas præcedent faciem tuam.* Justitia thronum præparat secundum illud. *Iustitia & iudicium præparatio sedis tuæ.* Pax cum rege venit, ut Propheta fidelis inveniretur qui dixerat. *Pax erit in terra nostra cum venerit.* Inde est quod nato Domino Angelorum chorus canebat ^f. *Pax in terra hominibus bonæ voluntatis.* Sed & tunc Justitia & Pax osculatæ sunt, quæ non modicè videbantur hæctenus dissidere. Prior enim si qua erat ex lege justitia, non osculum, sed aculeum habebat magis urgens timore, quàm provocans dilectione. Sed nec habuit illa reconciliationem, sicut habet nunc quæ ex fide noscitur esse justitia. Alioquin quid erat quod nec Abraham, nec Moyses, nec ceteri iusti temporis illius, in obitu suo pacem illam beatitudinis æternæ apprehendere, aut regnum pacis poterant introire, nisi quod minimè adhuc justitia & pax sese fuerant osculatæ? Ex hoc fanè, dilectissimi, ferventiore nobis zelo sectanda justitia est. Siquidem justitia & pax osculatæ sunt, & indissolubile amicitiarum iniere fœdus: ut quicumque testimonium justitiæ secum tulerit, hilari vultu jam amplexibus latis accipitur à pace, in idipsum dormiens & requiescens.

IN ANNUNCIATIONE DOMINICA.

SERMO II.

De septiformi Spiritu in Christo.

CONsiderare est, fratres, in solemnitate hodierna Dominicæ Annunciationis, velut amœnissimam quandam planiciem, simplicem nostræ reparationis historiam. Injungitur nova legatio Angelo Gabrieli, & novam Virgo professa virtutem novæ salutationis honoratur obsequio. Antiqua excluditur maledictio mulierum, novam nova Mater accipit benedictionem. Impletur per gratiam quæ concupiscentiam nescit, ut
 Spiritu